

Sygn. akt VIII U 1329/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia w Gliwicach

sprawy M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 marca 2013 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Janina Kościelniak

Sygn. akt. VIII U 1329/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.03.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu M. L. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), ponieważ nie udowodnił on 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury, oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Z. na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa według norm przepisanych. Ubezpieczony wskazał, iż spełnia wszystkie przewidziane prawem warunki do uzyskania wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ ukończył wymagany wiek 60 lat, legitymuje się sumą okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze ponad 25 lat, nie przystąpił do OFE, a jego staż pracy w szczególnych warunkach wynosi, co najmniej 15 lat. Skarżący podniósł, iż dysponuje świadectwem pracy poświadczającym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych

wystawionym przez Zakład (...) (obecnie T.) za okres od 1.05.1974 r. do 30.09.1996 r. Odwołujący wnioskował również o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków w osobach: K. C. oraz S. P. (P.), na okoliczność potwierdzenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Ubezpieczony M. L., urodzony (...) w dniu 12.03.2013 r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 23.03.2013 r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999 r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Ubezpieczony był zatrudniony kolejno :

1) w okresie od 1.09.1968 r. do 30.09.1996 r. w (...) S.A. w G., w tym:

- w okresie od 1.05.1974 r. do 30.09.1980 r. na stanowisku elektromontera, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

- w okresie od 1.10.1980 r. do 30.06.1982 r. na stanowisku elektromontera sieci średnich i niskich napięć, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

- w okresie od 1.07.1982 r. do 30.09.1996 r., na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu, przy czym dodatkowo zatrudniony był na ¼ etatu w charakterze konserwatora sprzętu, odwołujący wykonywał obowiązki konserwatora sprzętu poza wymiarem czasu pracy instruktora praktycznej nauki zawodu,

2) w okresie od 1.09.1992 r. do 31.10.1995 r., oraz od 1.09.1996 r. do 31.08.2000 r. w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w G., wykonywał pracę na stanowisku nauczyciela zawodu w niepełnym wymiarze czasu pracy

3) w okresie od 1.10.1996 r. do 31.12.1999 r., oraz w okresie od 1.01.2000 r. do 30.06.2002 r. w Rejonie W. Napięć w (...) sp. z.o.o. w C., na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu i mistrza produkcji pomocniczej, w pełnym wymiarze czasu pracy,

4) w okresie od 1.07.2002 r. do 31.07.2004 r. wykonywał pracę na stanowisku koordynatora ds. usług gospodarczych, referenta, technika ds. eksploatacji,

5) w okresie od 2.01.2006 r. do 28.02.2013 r. w P.H.U. (...) na stanowisku telemontera w pełnym wymiarze czasu pracy,

W okresie od 3.08.2004 r. do 2.01.2005 r. ubezpieczony był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie P. jako bezrobotny i w okresie od 2.11.2004 r. do 31.12.2004 r. oraz w okresie od 1.01.2005 r. do 2.01.2005 r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych.

W okresie od 6.04.1972 r. do 10.04.1974 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Spośród w/w okresów pracy organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu następujące okresy zatrudnienia do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych:

-od.1.05.1974 r. do 30.09.1980 r. w (...) S. A. w charakterze elektromontera,

-od 1.10.1980 r. do 30.06.1982 r. w (...) S. A., w charakterze elektromontera sieci średnich i niskich napięć.

Powyższe okresy zatrudnienia dają ubezpieczonemu w sumie 8 lat i 2 miesiące pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie zaliczył natomiast ubezpieczonemu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1.07.1982 r. do 30.09.1996 r. w (...) S. A. , na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu. Powodem nieuwzględnienia w/w okresu pracy jest fakt, że stanowisko „instruktor praktycznej nauki zawodu” nie jest wymienione pod wskazaną pozycją Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r.

W okresie spornym tj. od 1.07.1982 r. do 30.09.1996 r. ubezpieczony wykonywał zatrudnienie w Zakładzie (...), późniejszym (...) S.A. (obecnie (...)), którego przedmiotem działalności było dostarczanie energii na obszarze całego (...). Zakład ten dzielił się na rejony niskich napięć (13 rejonów) oraz rejony wysokich napięć (2 rejony).

Ubezpieczony pracował jako instruktor praktycznej nauki zawodu w dziale szkolenia w/w zakładu, prowadząc praktyczne zajęcia dla uczniów I i II klasy szkoły zawodowej (mieszczącej się przy Zakładzie (...)) na warsztacie, oraz w razie potrzeby także w terenie. W zakresie obowiązków odwołującego leżał m.in. instruktaż obejmujący czynności mechaniczne, elektryczne, remontowe. W ramach tak prowadzonej nauki odwołujący najpierw sam manualnie pokazywał, jak powinna przebiegać wzorcowo wykonana czynność, a następnie, nadzorował praktykujących uczniów. Przedmiotem ćwiczeń, były bieżące zadania składające się na aktualnie realizowane przez Zakład (...) zlecenia. Wstępnie uczniowie przygotowywali na warsztacie elementy, które następnie przeznaczone były do montażu.

W ramach praktycznej nauki zawodu, która odbywała się w warsztacie, wykonywano takie czynności jak: konstrukcja skrzyni do stacji, konstrukcja elementów do układów elektrycznych, oraz haków do izolatorów, ale też gięcie, spawanie, lutowanie, toczenie, wiercenie. W terenie z kolei wykonywano m.in. montaż sieci napowietrznych i sieci podziemnych, naprawę transformatorów, montaż urządzeń takich jak skrzynki rozdzielcze, ale też prace przygotowawcze polegające np. wykopywaniu, pogłębianiu dołów, zakładaniu folii.

W trakcie pracy ubezpieczony instruował uczniów posługując się takimi narzędziami jak tokarki, szlifierki, piły, spawarki, wiertarki oraz kompresory.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o : akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego, zeznania świadków: K. C., S. P. (P.), S. B. (B.), oraz zeznań ubezpieczonego.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym do 31.12.2012r. – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługiwała pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem

Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z dniem 1.01.2013 r. treść art. 184 ust. 2 ustawy, uległa zmianie – na mocy art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012r. poz. 637). Zgodnie z aktualnie obowiązującym art. 184 ust. 2 ustawy, od 1 stycznia 2013r. rozwiązanie stosunku pracy nie jest już przesłanką konieczną do nabycia emerytury na podstawie tego przepisu.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 w/w ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 - letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust. 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Z treści wykazu A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia, że „prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”, stanowią prace wykonywane w warunkach szczególnych.

W przedmiotowej sprawie okoliczność sporna dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego wymaganego na dzień 1.01.1999 r. 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym 15 - letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jak wynika z postępowania dowodowego ubezpieczony w okresie spornym wykonywał zatrudnienie na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu (elektromontera). Stanowisko to nie zostało wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r., zawierające wykaz prac wykonywanych w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nie jest również możliwe zakwalifikowanie zatrudnienia ubezpieczonego w okresie spornym jako pracy elektromontera. Ubezpieczony wprawdzie wykonywał czynności elektromontera, jednak nie wykonywał ich stale i

w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący w trakcie szkolenia uczniów szkoły zawodowej wykonywał sekwencję czynności, m.in. demonstrowanie poprawnego wykonania fachowych czynności elektromonterskich, nadzór przy wykonywaniu elementów konstrukcyjnych na warsztacie, czy też nadzór przy wykonywaniu montażu. W związku z powyższym brak podstaw do stwierdzenia, że pracę elektromontera wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, skoro czynności elektromonterskie stanowiły wąski wycinek zakresu obowiązków, leżących w gestii ubezpieczonego.

Nie jest również uzasadnione przyjęcie, że pełnił on czynności nadzoru technicznego, albowiem osobami nadzorowanymi nie byli pracownicy, a uczniowie szkoły przyzakładowej, czyli pracy ubezpieczonego nie można zaliczyć do prac wymienionych w wykazie A Działu XIV poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r.

Nie można w końcu uznać, że skarżący pracował jako nauczyciel w rozumieniu § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. Stosownie do treści powołanego przepisu nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1982 r. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 287, Nr 31, poz. 214 i z 1983 r. Nr 5, poz. 33), określoną w tej ustawie jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia, nabywa prawo do emerytury na zasadach określonych w § 4 i jest uważany za wykonującego pracę w szczególnym charakterze. W okresie bowiem, gdy ubezpieczony nie prowadził zajęć z uczniami, wysyłany był w razie potrzeby do prac przy bieżących pracach elektromonterskich w (...) S.A. (obecnie (...)), co podważa fakt spełnienia wymogu pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze nauczyciela. Po wtóre przyjęcie, że odwołujący posiadał status nauczyciela, nie dałoby mu 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu należy podkreślić, że przy ustalaniu okresów zatrudnienia warunkujących nabycie prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym nie jest możliwe zaliczenie okresu pracy w szczególnym charakterze nauczyciela do okresów pracy w szczególnych warunkach (§ 15 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) (patrz – Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2005r., sygn. akt II UZP 10/05, OSNP 2006/1-2/21, Prok.i Pr.-wkl. (...), Biul.SN 2005/9/29, Pr.Pracy 2005/11/33, M.P.Pr. (...), lex nr 155414).

Nadto w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005 r., II UK 137/04 (OSNP 2005 nr 15, poz. 234), zawarto tezę, według której § 4 ust. 1 pkt 1, 3 oraz 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie przewidują możliwości zaliczenia nauczycielom do okresów pracy w szczególnym charakterze jakichkolwiek innych okresów zatrudnienia, nawet uznanych w myśl rozporządzenia za wykonywane w szczególnym charakterze, tym bardziej więc nie jest dopuszczalne łączenie okresów pracy w warunkach szczególnych z pracą w szczególnym charakterze.

Przedstawione zasady, wynikają także z - podzielanej przez skład rozpoznający sprawę - uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1986 r., III UZP 56/85, (OSNCP 1986 nr 12, poz. 203).

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela dotychczasowe powołane orzecznictwo sądowe.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony nie legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, co oznacza, że odwołujący nie spełnił wszystkich warunków uprawniających go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Janina Kościelniak